С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1	**Агенция за ядрено регулиране (чрез системата за електронен документооборот)**	Преди всичко, бих искал да използвам случая, за да подчертая, че в средите на ядрената общност високо се оценяват Вашите лични усилия, както и на експертите от МОН за търсенето на решения на проблема с очертаващия се недостиг на човешки ресурси в ядрената сфера, както и за повишаване на качеството на обучението на кадрите в тази област. Бих искал лично да благодаря за приноса Ви за изпълнение на Националната стратегия за развитие на човешките ресурси в ядрената сфера 2022-2032 г., тъй като МОН има ключова роля в този процес. Поводът, по който Ви пиша е публикуваният на 4-ти август 2025 г. на интернет страницата на ръководеното от Вас министерство, както и на Портала за обществени консултации на Министерски съвет за обществено обсъждане Проект на Постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за изкуствен интелект в икономиката и Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на УНСС, гр. София. Представям на Вашето внимание моето становище в качеството ми на председател на АЯР и на отговарящ за координацията по изпълнението на Националната стратегия за развитие на човешките ресурси в ядрената сфера 2022-2032 г. относно този проект, и по-специално, в частта му за *откриване на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на*	**Приема се по принцип**	Получено е ново предложение от ръководството на ВУ и предвид получените коментари и бележки предложеният институт ще бъде преименуван на: ***Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в ядрената индустрия и ядрената сигурност в УНСС.*** Промяната би избегнала неправилното тълкуване на концепцията и направленията, в които институтът ще работи. Създаването на Института ще подпомогне повишаване на квалификацията на кадри за ядрената индустрия в България.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ядрената енергетика и ядрената сигурност. Становището е изпратено и като официален коментар към проекта на постановление на МС на Портала за обществени консултации. Организациите в ядрената сфера, разчитат в най-голяма степен на специализирана, високо обучена и мотивирана работна сила за своята дейност, устойчивост и развитие. За съжаление, в последните години се наблюдава остър дефицит на квалифициран персонал, както в ядрената енергетика и ядрените технологии, така и в медицинските услуги, използващи радиологична апаратура, в образователните институции и научно-изследователските центрове. Този проблем засяга пряко осигуряването и поддържането на ядрената безопасност и радиационната защита, които Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) е призвана да регулира и контролира. АЯР всячески се стреми да подпомага устойчивото развитие на човешките ресурси в ядрената сфера. Добре образованите ядрени енергетици и специалисти са решаващ фактор за нивото на ядрена безопасност и радиационна защита в страната. Откриването на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на Университета за национално и световно стопанство, няма да допринесе за решаване кадровия проблем в ядрената енергетика, а даже би могъл да го задълбочи. Съгласно чл. 266, ал. 3 от ЗВО, академичният съвет на висшето училище може да възложи на института провеждането на обучение по специалности,		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		съответстващи на неговия научноизследователски профил, а именно - ядрена енергетика и ядрена сигурност. Доколкото в УНСС съществува функциониращ Център за подкрепа на ядрената сигурност и магистърска програма за обучение в областта на ядрената сигурност, който би следвало да е обезпечен с академично-преподавателски състав, то същото не може да се каже за областта на ядрената енергетика. Във Визията на УНСС е записано че Университетът провежда обучение и изследователска дейност „в областта на икономиката, управлението и администрацията, правото и политиката“. Висше учебно заведение, което обучава специалисти по ядрена енергетика, трябва да разполага с висококвалифициран академичен състав, включващ професори, доценти и главни асистенти с докторска степен по ядрена физика, ядрена техника и енергетика, радиационна защита или сродни инженерни и природонаучни дисциплини. Преподавателите следва да имат доказан научно-изследователски опит, публикации в реномирани издания, участие в международни проекти и практически опит в ядрени съоръжения или научни институти. Задължително е да има и специалисти с опит в експлоатацията и поддръжката на ядрени реактори, в управлението на радиоактивни отпадъци и в прилагането на нормативната база за ядрена безопасност. Материалната база трябва да включва специализирани лаборатории по ядрена физика, радиационни измервания и дозиметрия, компютърни зали с лицензиран софтуер за моделиране на ядрени процеси, както и учебни тренажори		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		за реакторно управление. Препоръчително е оборудване за работа с източници на йонизиращи лъчения, защитни съоръжения и средства за контрол на радиационната среда. Освен това, висшето училище трябва да поддържа активни връзки с ядрени електроцентрали, изследователски институти и международни организации, за да осигурява стажове, практики и обмен на опит. Считам, че тези задължителни условия за съвременно обучение по ядрена енергетика понастоящем не са на лице в УНСС, и следователно. Институт по ядрена енергетика към УНСС не би могъл да извършва адекватно обучение на студенти, докторанти и специалисти по тази важна стратегическа специалност. Създаването на такъв Институт със сигурност би девалвирало нивото на ядрено образование в страната, което е пряка предпоставка за заплаха за ядрената безопасност. Предвид липсата на капацитет в УНСС за обучение и научно-изследователска и развойна дейност в областта на ядрената енергетика, смятам, че дейността на предвидения за откриване Институт трябва да се съсредоточи само и единствено върху аспекти свързани с ядрената сигурност, като ядрената енергетика отпадне от неговия профил и име.		
2	**Агенцията за ядрено регулиране Bulgarian_NRA(чрез Портала за обществени консултации на МС)**	Организациите в ядрената сфера, разчитат в най-голяма степен на специализирана, високо обучена и мотивирана работна сила за своята дейност, устойчивост и развитие. За съжаление, в последните години се наблюдава остър дефицит на квалифициран персонал, както в ядрената	**Приема се по принцип**	Получено е ново предложение от ръководството на ВУ и предвид получените коментари и бележки предложеният институт ще бъде преименуван на: ***Институт*** *за* ***повишаване на научноизследователския***

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		енергетика и ядрените технологии, така и в медицинските услуги, използващи радиологична апаратура, в образователните институции и научно-изследователските центрове. Този проблем засяга пряко осигуряването и поддържането на ядрената безопасност и радиационната защита, които Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) е призвана да регулира и контролира. АЯР всячески се стреми да подпомага устойчивото развитие на човешките ресурси в ядрената сфера. Добре образованите ядрени енергетици и специалисти са решаващ фактор за нивото на ядрена безопасност и радиационна защита в страната. Откриването на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на Университета за национално и световно стопанство, няма да допринесе за решаване кадровия проблем в ядрената енергетика, а даже би могъл да го задълбочи. Съгласно чл. 266, ал. 3 от ЗВО, академичният съвет на висшето училище може да възложи на института провеждането на обучение по специалности, съответстващи на неговия научноизследователски профил, а именно — ядрена енергетика и ядрена сигурност. Доколкото в УНСС съществува функциониращ Център за подкрепа на ядрената сигурност и магистърска програма за обучение в областта на ядрената сигурност, който би следвало да е обезпечен с академично-преподавателски състав, то същото не може да се каже за областта на ядрената енергетика. Във Визията на УНСС е записано, че Университетът провежда		***капацитет в ядрената индустрия и ядрената сигурност в УНСС.*** Промяната би избегнала неправилното тълкуване на концепцията и направленията, в които институтът ще работи. Създаването на Института ще подпомогне повишаване на квалификацията на кадри за ядрената индустрия в България.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		обучение и изследователска дейност „в областта на икономиката, управлението и администрацията, правото и политиката“. Висше учебно заведение, което обучава специалисти по ядрена енергетика, трябва да разполага с висококвалифициран академичен състав, включващ професори, доценти и главни асистенти с докторска степен по ядрена физика, ядрена техника и енергетика, радиационна защита или сродни инженерни и природонаучни дисциплини. Преподавателите следва да имат доказан научно-изследователски опит, публикации в реномирани издания, участие в международни проекти и практически опит в ядрени съоръжения или научни институти. Задължително е да има и специалисти с опит в експлоатацията и поддръжката на ядрени реактори, в управлението на радиоактивни отпадъци и в прилагането на нормативната база за ядрена безопасност. Материалната база трябва да включва специализирани лаборатории по ядрена физика, радиационни измервания и дозиметрия, компютърни зали с лицензиран софтуер за моделиране на ядрени процеси, както и учебни тренажори за реакторно управление. Препоръчително е оборудване за работа с източници на йонизиращи лъчения, защитни съоръжения и средства за контрол на радиационната среда. Освен това, висшето училище трябва да поддържа активни връзки с ядрени електроцентрали, изследователски институти и международни организации, за да осигурява стажове, практики и обмен на опит. Считаме, че тези задължителни условия за съвременно обучение по ядрена енергетика понастоящем		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		не са на лице в УНСС, и следователно, Институт по ядрена енергетика към УНСС не би могъл да извършва адекватно обучение на студенти, докторанти и специалисти по тази важна стратегическа специалност. Създаването на такъв Институт със сигурност би девалвирало нивото на ядрено образование в страната, което е пряка предпоставка за заплаха за ядрената безопасност. Предвид липсата на капацитет в УНСС за обучение и научно-изследователска и развойна дейност в областта на ядрената енергетика, смятаме, че дейността на предвидения за откриване Институт трябва да се съсредоточи само и единствено върху аспекти свързани с ядрената сигурност, като ядрената енергетика отпадне от неговия профил и име.		
3	**o_dimitrov (чрез Портала за обществени консултации на МС) Становище от Българската асоциация на електротехниката и електрониката – БАСЕЛ, Д-Р ИНЖ. ДИМИТЪР БЕЛЕЛИЕВ** *Председател на УС на БАСЕЛ*	Българската асоциация на електротехниката и електрониката - БАСЕЛ изразява **пълна и безусловна подкрепа** за проекта за създаване на **Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на УНСС**. Считаме, че този проект е **от национално и регионално значение**, тъй като съчетава академична и научна среда с реалните нужди на енергийния и индустриалния сектор. Реализацията му ще донесе дългосрочни ползи в няколко основни направления: **1. Енергийна сигурност и устойчиво развитие** • Ядрената енергетика е гръбнакът на българската електроенергийна система – осигурява стабилно,	**Приема се за сведение**	

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		предвидимо и нисковъглеродно електропроизводство. • Институтът ще допринесе за подготовката на висококвалифицирани специалисти, които да гарантират сигурната експлоатация на съществуващите мощности и да участват активно в развитието на нови ядрени проекти, включително малки модулни реактори (SMR). • Подобна институция е предпоставка за изграждането на дългосрочна кадрова устойчивост в стратегически сектор, където времето за подготовка на експерти е между 5 и 10 години. **2. Подкрепа за българския бизнес и индустрия** • Създаването на модерна образователно-научна платформа ще стимулира синергия между науката и реалния бизнес. • Кадрите, обучени в института, ще намерят реализация не само в енергетиката, но и в машиностроенето, електротехниката, електрониката, ИТ сектора, логистиката, строителството и консултантските услуги. • Това ще засили конкурентоспособността на българските компании на международните пазари, особено в области, където качеството и безопасността са критични. **3. Научен и технологичен прогрес**		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		• Институтът ще се превърне в център за изследвания, иновации и трансфер на технологии в ядрената енергетика и ядрената сигурност. • Ще се насърчи участието на България в международни изследователски програми и проекти, като Horizon Europe, инициативите на МААЕ и ОИСР, както и в регионални партньорства в Югоизточна Европа. • Чрез обединяване на академичния и индустриалния потенциал ще се създадат нови технологии, които могат да имат приложения и извън енергийния сектор. **4. Международно сътрудничество и престиж** • Институтът ще бъде естествена платформа за партньорство с водещи международни организации и университети. • Чрез активна работа с МААЕ, Европейската комисия и международни енергийни асоциации България ще затвърди своя имидж на държава с високи стандарти в ядрената безопасност и компетентност в ядрената енергетика. • Това ще позволи на страната ни да заеме водещо място в регионалните дискусии и проекти, свързани с ядрената енергетика и безопасност. **5. Дългосрочна полза за обществото** • Институтът ще насърчи интереса на младите хора към инженерни, технически и научни специалности, които са в недостиг в България.		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		• Ще създаде нови работни места и ще подпомогне задържането на българския научен и инженерно-технически потенциал в страната. • Ще повиши технологичната култура на обществото и ще допринесе за информиран обществен дебат относно бъдещето на ядрената енергетика. БАСЕЛ вярва, че **Институтът за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на УНСС** ще се превърне в ключов фактор за устойчивото развитие на българската енергетика, за технологичното обновление на икономиката и за утвърждаването на България като регионален лидер в областта на ядрената безопасност. Нашата асоциация заявява готовност да подкрепи активно както процеса на изграждане, така и бъдещата дейност на института чрез експертиза, партньорства и участие в съвместни инициативи.		
4	**Проф. д-р дфзн инж. физик Венцислав Русанов Янков Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика Българска академия на науките(чрез Портала**	Браво, браво, браво, но защо в един проект за постановление само два института, може три, четири или повече. Защо не и институт за космически изследвания с първи български космонавт (бойконавт) и напарник македонско девойче. Сега по-сериозно: По точка първа напълно подкрепям идеята за откриване на Институт за изкуствен интелект в икономиката в структурата на Университета за национално и световно стопанство, гр. София с аргументацията, че те нямат собствен, присъщ такъв.	**Приема се за сведение**	

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
	за обществени консултации на МС)	По точка втора не подкрепям идеята за откриване на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на Университета за национално и световно стопанство, гр. София с аргументацията, че те нямат компетентност по тези въпроси. Това не е тройно американско счетоводство: взимам, давам и за мен остава. Непременно трябва да се включи и споделеното от проф. Севдалина Димитрова мнение, което цитирам „…трябва да се акцентира още в началото, това да е тезата ни, която обосноваваме в становището, че съществува Национална стратегия за развитие на човешкия потенциал в ядрената сфера 2022-2032, приета от Министерския съвет и Тригодишен план за нейното изпълнение и в тези документи не се предлага създаване на такъв институт в УНСС. В стратегията са предвидени други мерки за преодоляване на проблемите с кадровия потенциал в ядрената сфера“. Впрочем, тригодишният план е изтекъл, а нищо не е направено. Вероятно, това е причината колегите от УНСС да се активизират. Завършвам с още едно БРАВО!		
5	**dtonev (чрез Портала за обществени консултации на МС)**	**Становище на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН Част 1** Уважаеми представители на академичните среди, държавните институции и заинтересовани страни, С настоящото становище, ръководството и научната общност на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към Българската академия на науките (ИЯИЯЕ-БАН) изразяват своето категорично отрицателно	**Приема се за сведение**	Няма нормативна пречка за откриване на Института на база на изложеното становище.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		отношение по предложението за създаване на „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ в структурата на Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Въпреки, че изложените в официалните документи мотиви (Становище на МС, Доклад от министъра на образованието, Проект на Постановление, Частична предварителна оценка на въздействието) отразяват правилно необходимостта от развитие на кадри в ядрения сектор, нашият всеобхватен анализ разкрива сериозни и непреодолими академични, стратегически и ресурсни несъответствия, които правят предложеното начинание не само неефективно, но и потенциално опасно за националния интерес и дългосрочното развитие на ядрения сектор в България. **1. Фундаментално несъответствие с академичния профил на УНСС и липса на вътрешна експертиза** Основният и най-съществен аргумент срещу предложението се корени в изцяло различния академичен профил на УНСС спрямо изискванията на ядрената енергетика. * УНСС е утвърден като водещ университет в областта на икономическите и социалните науки, със специализация в администрацията, управлението, правото, финансите и международните отношения. За разлика от това, ядрената енергетика е мултидисциплинарна област, която изисква дълбоки познания по ядрена физика, реакторна физика, ядрено инженерство, материалознание, термодинамика,		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		радиационна защита и други точни и инженерни науки. В структурата на УНСС изцяло липсват факултети, катедри и специализиран хабилитиран състав, който да има експертиза в тези фундаментални дисциплини. * Зависимост от външни ресурси: Самата „Частична предварителна оценка на въздействието“ признава, че съществуващата магистърска програма по „Ядрена сигурност“ разчита на „висококвалифицирани преподаватели от над 10 университета и институции от България и чужбина“. Това е категорично доказателство, че УНСС не разполага със собствен вътрешен капацитет за преподаване дори в по-тясната област на ядрената сигурност. Създаването на цял научноизследователски институт на тази база би го превърнало в административна структура за координация на външни експерти, а не в център за генериране на оригинално научно знание и развитие на собствена академична школа. Липсата на собствено академично ядро прави института виртуална куха структура без реален научен потенциал.		
6	**dtonev (чрез Портала за обществени консултации на МС)**	**Становище на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН Част 2** **2. Концептуална дивергенция: Разграничението между „Ядрена сигурност“ и „Ядрена безопасност“** Името на предложения институт – „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ – е съзнателно подвеждащо и цели размиване и смесване на ключови понятия, което е недопустимо във	**Приема се за сведение**	Няма нормативна пречка за откриване на Института на база на изложеното становище.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		високотехнологична и критична област като ядрената енергетика. * Ядрена сигурност (Nuclear Security): Тази дисциплина се фокусира върху предотвратяването на злонамерени действия – кражба на ядрени материали, саботаж, тероризъм. Тя обхваща физическа защита, киберсигурност, регулации, международни договори и политики. Това е област, в която УНСС (с фокус върху икономика, право и международни отношения) би могъл да има някакви приноси. * Ядрена безопасност (Nuclear Safety): В битовия смисъл „сигурност“ и „безопасност“ са синоними. За разлика от „ядрената сигурност“, обаче, „ядрената безопасност“ е изцяло инженерно-техническа дисциплина. Тя е насочена към предотвратяване на инциденти и аварии чрез правилно проектиране, експлоатация и поддръжка на ядрени съоръжения, както и защита от радиация. За да се развива капацитет в „ядрена енергетика“, което е претенцията на предлагания институт, е абсолютно задължително да има фундаментална експертиза в ядрената безопасност, каквато УНСС обективно в никаква степен не притежава. * Риск от повърхностно образование: Предлагайки институт, който претендира да обхваща „ядрена енергетика“ без собствен капацитет в тази област, УНСС рискува да създаде кадри с административни и управленски познания, но без жизнено необходимото дълбоко разбиране на сложните физични и инженерни		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		процеси, които са в основата на безопасната работа на ядрените съоръжения. **3. Дублиране на съществуващ национален капацитет и неефективно разходване на ресурси** С Решение на Министерския съвет от 15.06.2022 е приета Национална стратегия за развитие на човешките ресурси в ядрената сфера 2022-2032 г. Целта на стратегията е да бъде изградена устойчива система за подготовка, усъвършенстване и развитие на специалистите, необходими за ефективната работа на ядрения сектор, и да се преодолее несъответствието между потребностите и наличието на кадри. *„Професионални направления „4.1 Физически науки“ и „5.4 Енергетика“, където са повечето ядрени специалности, съгласно Национална карта на висшето образование в Република България, приета с РМС №538/22.07.2021 год. “Националната карта на висшето образование”, попадат в група 2, която е за професионални направления и специалности от регулираните професии, които са с висока степен на реализация на завършилите и ниска степен на търсене на висше образование от кандидат-студентите.“* „*Съгласно приетата Национална карта на висшето образование в Република България, броят на дипломираните български граждани в периода 2016 – 2020 г. в образователно-квалификационна степен (ОКС) „Бакалавър“ от професионално направление „5.4 Енергетика“, спрямо броят на приетите студенти – български граждани в същата ОКС в периода 2012 – 2016*		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		г. е 55%. За ОКС „Професионален бакалавър“ в „5.4 Енергетика“ съотношението дипломирани (2016 – 2020 г.) към приети (2013 – 2017 г.) е 89%, за ОКС „Магистър“ дипломирани (2016 – 2020 г.) към приети (2011 – 2015 г.) е 89%. Относно професионално направление „4.1 Физически науки“, данните съотнесени за същите периоди са: за ОКС „Бакалавър – 49% и за ОКС „Магистър – 75%.“ „*Отделеният капацитет за професионалните направления от Националната агенция за оценка и акредитация се запълва на по-малко от 50%. Определеният капацитет значително надвишава реалното търсене и без проблем може да удовлетвори многократно по-голям интерес.*“ Следователно, липсата на студенти в ядрените специалности, не е свързана с ограничения в броя или капацитета на съществуващите образователни и изследователски центрове. България разполага с ограничен, но утвърден експертен потенциал в областта на ядрената енергетика, концентриран в специализирани институции. Създаването на паралелна структура в УНСС би довело до неефективно разпиляване на националния ресурс и допълнителна фрагментация.		
7	**dtonev (чрез Портала за обществени консултации на МС)**	**Становище на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН Част 3** **Доказани центрове на компетентност:** * **Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН (ИЯИЯЕ-БАН)**: Водещ	**Приема се за сведение**	Няма нормативна пречка за откриване на Института на база на изложеното становище.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		национален научен център с десетилетен опит, изследователски реактор и световно признати учени в областта на ядрената физика и ядрените реактори и технологии и ядрената безопасност, с експертиза в обучението на кадри и акредитирани докторски програми. * **Софийски университет „Св. Климент Охридски“**: Физическият факултет с катедра „Атомна физика“ и магистърска програма „Ядрена техника и ядрена енергетика“ е традиционният източник на висококвалифицирани инженер-физици за АЕЦ „Козлодуй“ и Агенцията за ядрено регулиране. * **Технически университет – София**: Подготвя инженери за ядрената енергетика, които са гръбнака на настоящия персонал и ръководство на АЕЦ Козлодуй и които осигуряват безопасната експлоатация, поддръжка и модернизация на централата. **Риск от фрагментация и конкуренция за ресурси:** Вместо да се инвестира в укрепването, модернизирането и разширяването на капацитета на тези доказани центрове, предложението е за създаване на нова административна структура. Това неминуемо води до фрагментация на експертизата, конкуренция за оскъдното финансиране и човешки ресурс, и в крайна сметка – до разпиляване на съществуващия ограничен потенциал и намаляване на неговата конкурентоспособност. **4. Потенциални рискове за националната сигурност и ядрената безопасност** Най-сериозното последствие от създаването на подобен институт на неподходящо място без адекватна		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		академична основа е потенциалната заплаха за националната сигурност и ядрената безопасност. * Риск от „камуфлаж“ на експертиза: Програмата рискува да произвежда „експерти“ с дипломи, но без дълбочината на знанията, необходими за адекватно разбиране и управление на ядрените рискове. Тази фалшива компетентност може да подведе държавните институции и регулаторните органи. * Неадекватни решения в критични ситуации: Историята на ядрената енергетика, особено трагедиите в Чернобил и Фукушима, ни учи, че най-тежките инциденти са резултат от вземане на решения от мениджъри без достатъчно задълбочено техническо разбиране. Кадри, обучени предимно в икономически и административни аспекти, рискуват да вземат погрешни решения като подценят техническите рискове и допуснат компромиси в ядрената безопасност. В критична ситуация, когато трябва да се вземат бързи и правилни решения за избягване на инциденти и аварии, те биха били неадекватни. * Потенциално компрометиране на регулаторния капацитет: Производството на управленски кадри без необходимата фундаментална инженерно-техническа и ядрено-физична експертиза може да доведе до заемането от тях на ключови позиции в Агенцията за ядрено регулиране или други стратегически институции. Това е предпоставка за занижен контрол и решения, продиктувани от политически или икономически интереси, а не от стриктни научни и инженерни съображения за безопасност.		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
8	**dtonev (чрез Портала за обществени консултации на МС)**	**Становище на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН Част 4** **5. Неустойчив модел на финансиране и липса на материално-техническа база** Твърдението в оценката на въздействието, че „не са необходими допълнителни финансови средства“ от държавния бюджет и че институтът ще се самофинансира, е изключително оптимистично, несъстоятелно и рисковано. * Неустойчивост на проектното финансиране: **Научните изследвания във високотехнологична и капиталоемка област като ядрената енергетика изискват стабилно и дългосрочно базово финансиране за поддържане на квалифициран академичен състав и изследователска инфраструктура.** Пълната зависимост от проектно финансиране и консултантска дейност ще направи института нестабилен и ще го тласка към комерсиални, а не към дълбоки научни цели. * Липса на собствена инфраструктура: УНСС няма и не планира да изгражда необходимата експериментална и научна база. Практическото обучение и изследователската дейност ще зависят изцяло от партньорства с други институции, което ограничава автономността и потенциала за научни изследвания. **Заключение** Предложението за създаване на „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ в УНСС е академично необосновано, стратегически неефективно и	**Приема се за сведение**	Няма нормативна пречка за откриване на Института на база на изложеното становище.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		рисково за националната сигурност и енергийната независимост на България. То се базира на съзнателно размиване и смесване на ключови понятия, признава липсата на собствен експертен капацитет и игнорира съществуващите национални центрове на компетентност, които вече притежават необходимата история, кадри, научна репутация и инфраструктура. Вместо да се създава още една административна структура, която рискува да предлага повърхностно обучение и имитация на компетентност, единственото отговорно и държавническо решение е да се отхвърли това предложение. Насочването на ресурси и политическа подкрепа към утвърдените научни и инженерни центрове в България – като Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН, Физическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Техническия университет – София – е пътят към изграждане на истински, устойчив и световно признат капацитет в ядрената енергетика, който да гарантира както енергийната независимост, така и националната сигурност и безопасност на страната.		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
9.	**Софийски университет "Св. Климент Охридски", Физически факултет (чрез електронна поща)**	С настоящото Софийският университет „Св. Климент Охридски" изразява несъгласие с включването на израза „ядрена енергетика" в името на новопредлагания институт към УНСС, както и с заявената претенция, че той ще осъществява обучение, научно-изследователска и развойна дейност в тази област, включително в специфичната сфера на малките модулни реактори (SMR). Съгласно действащата нормативна уредба в Република България ядреното инженерство и ядрената енергетика попадат изключително в обхвата на професионални направления 4.1 „Физически науки" и 5.4 „Енергетика". Акредитираните институции с доказана академична и научна експертиза са Софийският университет „Св. Климент Охридски" (Физически факултет), Техническият университет – София и Институтът за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН. Създаването на допълнителни структури във висше училище, за което инженерните науки и ядрената енергетика не са присъщи и което не разполага с необходимата научна компетентност и материално-техническа база, крие риск от понижаване на качеството на обучението и научните изследвания в тази стратегически важна за страната област. Качествената подготовка на кадри в ядрената енергетика е ключов елемент от ядрената и радиационната безопасност, както е подчертано в „Националната стратегия за развитие на човешките ресурси в ядрената сфера 2022–2032 г.", приета с Решение № 393 на Министерския съвет от 16.06.2022 г.	**Приема се за сведение**	Няма нормативна пречка за откриване на Института на база на изложеното становище.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Следва да се отбележи, че трите водещи институции в областта – Софийският университет „Св. Климент Охридски“ (Физически факултет), Техническият университет – София и Институтът за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН – са съхранили и развиват академичния и научен потенциал, въпреки че през последните десетилетия той значително е намалял. В тази ситуация откриването на нова институция със сходен профил ще доведе до допълнително фрагментиране на човешкия ресурс и нарушаване на крехкия междуинституционален баланс. Въз основа на гореизложеното считаме, че изразът „ядрена енергетика“ трябва да отпадне от името, профила и дейностите на новопредлагания институт към УНСС.		
10.	**Директора на Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ - полковник доц. д.н. Борислав Генов (чрез електронна поща)**	Университетът за национално и световно стопанство е един от най-авторитетните в България и е неделима част от българското и европейско образователно и изследователско пространство. Същият предлага конкурентноспособни образователни услуги и гарантира отлична подготовка и висок професионализъм на възпитаниците си, поради което е привлекателен център за младите хора, искащи да получат модерно образование. През последните години университетът се развива интензивно и в области като изкуствен интелект, големи данни и дигитални иновации, както и като обучаващ и експертен център в ядрената сигурност с международно признати програми и партньорства. Към момента в структурата на университета липсва специализирано звено, което да развива научен технологичен потенциал в	**Приема се за сведение**	

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност, в тясно сътрудничество с държавните органи, индустрията и международни партньори. Липсата на научноизследователско звено в структурата на университета обуславя невъзможност за осъществяване на адекватни изследвания и иновации в областта на ядрената енергетика и сигурност, както и подготовка на квалифицирани кадри от областта. Предложението за създаване на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на УНСС ще допринесе за надграждане на дейността на съществуващия Център за подкрепа на ядрената сигурност (ЦПЯС), като предостави институционална платформа за провеждане на специализирани обучения, разработване на политики и регулаторни инструменти в областта на ядрената сигурност. Предложението за създаване на Института е базирано на дългогодишния научноизследователски опит и ще отговори на нарастващата необходимост от провеждане на научни изследвания и специализирани обучения в сферата на ядрената сигурност, киберсигурността на ядрени съоръжения и управлението на радиоактивни отпадъци без това да се дублира със съществуващи програми за обучение във висши учебни заведения и научно-изследователски организации. Във връзка с гореизложеното, изразявам подкрепа за проекта за създаване на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ядрената енергетика и ядрената сигурност в структурата на УНСС.		
11.	**Технически университет - София (чрез електронна поща)**	В последните години развитието на енергетиката в световен мащаб изглежда неизбежно свързано с ядрената енергетика, разглеждана като основен беземисионен вариант за посрещане на все по-нарастващите енергийни нужди на населението. Експлоатирането на ядрените мощности обаче е свързано с един основен факт, който придобива все по-голяма значимост не само у нас, а и по света – както съхраняването на възможностите за безопасно експлоатиране на съществуващите мощности, така и строителството на нови мощности, са пряко свързани с възможностите за управление на ядрените знания. Ядрената индустрия представлява един много специфичен отрасъл, който обхваща редица технологии от разнородни области, а от своя страна ядрените знания са свързани със строго специфични компетенции. Загубата на ядрени знания (или тяхната подмяна) е възможно да има значително влияние върху ядрената и радиационна безопасност, възможностите за строителство на нови и експлоатиране на съществуващи ядрени съоръжения, икономическата, политическата и социалната стабилност, а също така би оказала влияние и върху редица неенергийни приложения на ядрената енергия в области като медицината, селското стопанство и много други. Ядрената енергетика е високотехнологичен отрасъл, за който е характерна необходимостта от кадри с	**Приема се по принцип**	Получено е ново предложение от ръководството на ВУ и предвид получените коментари и бележки предложеният институт ще бъде преименуван на: ***Институт*** *за* ***повишаване на научноизследователския капацитет в ядрената индустрия и ядрената сигурност в УНСС.*** Промяната би избегнала неправилното тълкуване на концепцията и направленията, в които институтът ще работи. Създаването на Института ще подпомогне повишаване на квалификацията на кадри за ядрената индустрия в България.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		изключително специфична квалификация, които да поддържат, развиват и експлоатират сложната инфраструктура в съответствие с нормите на ядрената безопасност и радиационната защита. Това се отнася, разбира се, не само за производствените мощности, а и за научноизследователската, образователната, инженерингovата дейности и други. Особеното на ядрения отрасъл е фактът, че необходимите кадри изключително трудно биха могли да бъдат привлечени от други сектори след преквалификация, а за строго специфичните специалисти като ядрени инженери, ядрени физици и ядрени химици преквалифицирането на кадри от други сектори е на практика невъзможно. Критичният минимум от необходими специалисти с много точно дефинирани конкретни компетенции може да бъде създаден само от подходящите образователни институции. Броят на тези специалисти трябва да се поддържа на ниво, което да позволява както развитието на ядрената енергетика чрез строителство на нови мощности, така и експлоатирането на съществуващите съоръжения и последващото им извеждане от експлоатация в условията на осигуряване на ядрена безопасност и гарантиране на защитата на населението и околната среда, което е дефинирано и в нормативната уредба на страната ни. Академичните институции, които разполагат с необходимия преподавателски капацитет и в които се предлага специализирано обучение в трите степени на висшето образование в областта на ядрената енергетика в Република България са Софийски университет „Св.		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Климент Охридски“ (Професионално направление 4.1. Физически науки, ОКС Бакалавър и Магистър и ОНС Доктор), Технически университет – София (Професионално направление 5.4 Енергетика, ОКС Бакалавър и Магистър и ОНС Доктор) и Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика при Българска академия на науките (Професионални направления 4.1. Физически науки и 5.4 Енергетика, ОНС Доктор). По отношение на научно-изследователската експертиза, отново това са единствените три организации в национален мащаб, които разполагат с доказан опит, видно от международните бази данни с научна информация като Scopus и Web of Science и от националния регистър на НАЦИД. Университетът за национално и световно стопанство, гр. София (УНСС) е отлично разпознаваем като водещ университет в областта на икономическите и социалните науки в България, а в последните години се развива и в областта на ядрената сигурност, доказателство за което е специалността „Икономика на отбраната и сигурността“ със специализация „Ядрена сигурност“, която попада в Професионално направление 3.8 Икономика. От изключителна важност е да се борави с правилната терминология и да се прави разлика между двете ключови понятия от областта на ядрената енергетика – Ядрена сигурност и Ядрена безопасност. Ядрената сигурност включва мерки за предотвратяване на злонамерени действия, свързани с ядрени материали или съоръжения, например защита срещу тероризъм, саботаж		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		и нерегламентирано разпространение на ядрени материали. В обхвата на ядрената сигурност попадат осигуряването на физическата охрана на ядрени съоръжения, различни видове системи за контрол на достъп и видеонаблюдение, защита от кибератаки и други. Ядрената безопасност, от своя страна, включва съвкупност от технически средства и мерки, предназначени за гарантиране на надеждната и безопасна експлоатация на ядрените съоръжения и недопускането на разпространение на радиационно замърсяване в околната среда. Гарантирането на ядрената безопасност е изключително тясно свързано с отличното познаване на ядрената технология и ядрените съоръжения, системите за безопасност, ядрените горивни цикли и като цяло природата на процесите, които протичат в ядрените реактори. Законодателната рамка на Република България и Европейския съюз очертава много конкретно дефиницията за ядрена безопасност, както и изискванията към техническите средства за нейното осигуряване. Неволното смесване и размиването на границата между двете понятия представлява значим проблем, който би могъл да доведе до неприемливи нива на риска при експлоатацията на ядрените съоръжения, породен от вземането на погрешни технически или управленски решения. В смисъла на казаното по-горе считаме, че създаването на нов „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		сигурност“ като основно звено в структурата на Университета за национално и световно стопанство, който включва в наименованието си „ядрена енергетика“, крие съществени рискове пред бъдещото надеждно и безопасно експлоатиране на ядрени мощности в Република България.		
12.	**Ръководството на Българската академия на науките (чрез Портала за обществени консултации на МС)**	Ръководството на Българската академия на науките се солидаризира с изказаното от научната общност на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН, с което изразяват категорично отрицателното си отношение по предложението за създаване на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност към Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Споменатите в официалните документи (Становище на МС, Доклад от министъра на образованието, Проект на Постановление, Частична предварителна оценка на въздействието) мотиви отразяват необходимостта от развитие на кадри в ядрения сектор, но нашият широкоспектърен анализ показва сериозни и непреодолими академични, стратегически и ресурсни несъответствия, които правят предложеното създаване на Институт потенциално опасно за националния интерес и дългосрочното развитие на ядрения сектор в България. Страната ни разполага с ограничен, но утвърден експертен потенциал в областта на ядрената енергетика, концентриран в специализирани институции като Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към	**Приема се за сведение**	Няма нормативна пречка за откриване на Института на база на изложеното становище

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		БАН (ИЯИЯЕ-БАН), Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Техническия университет-София. Създаването на паралелна за тези доказани центрове за компетентност структура в УНСС би довело до неефективно разпиляване на националния ресурс и допълнителна фрагментация. Присъединяваме се към мнението, че най-сериозното последствие от създаването на подобен Институт на произволно място без адекватна академична основа е потенциалната заплаха за националната сигурност и ядрената безопасност. Предложението за учредяване към УНСС на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност се базира на съзнателно изкривяване и смесване на ключови понятия; признава липсата на собствен експертен капацитет и игнорира съществуващите национални центрове на компетентност, които вече притежават необходимата традиция, кадри, научен авторитет и инфраструктура. Призоваваме допълнителни ресурси и политическа подкрепа да се насочват към утвърдените звена в областта на ядрената енергетика, а те са: Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН, Физическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Техническия университет – София, вместо да се създава още една административна структура, която ще предлага повърхностно обучение и псевдокомпетентност.		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		Във връзка с гореизложеното единственото отговорно и ангажирано с националната сигурност решение е да се отхвърли това предложение. С уважение, чл.-кор. Евелина Славчева, Председател на БАН		
13.	**Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) чрез УНСС (чрез електронна поща), Евгений Иванов Изпълнителен директор и член на УС**	В рамките на Меморандума за сътрудничество между КРИБ и УНСС бихме искали да потвърдим нашата принципна положителна оценка за инициативата за създаване на Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в ядрената енергетика и ядрената сигурност в УНСС. С оглед на заявената от държавата приоритетност за сектор енергетика и развитието на ядрената енергетика, смятаме че подготовката на кадри в тази сфера е изключително важна за българския бизнес и неговия достъп до достъпна и сигурна електроенергия. УНСС като най-голямото и най-старото виеше икономическо училище в България и в Югоизточна Европа може да допринесе за постигането на тези цели.	**Приема се за сведение**	
14.	**ПРОФ. Д-Р ДИМИТЪР ДИМИТРОВ, Ректор на УНСС (чрез електронна поща и системата за електронен документооборот)**	Във връзка със стартиралата на 4 август обществена консултация на проект на постановление на Министерски съвет за откриване на *Институт по изкуствен интелект в икономиката и Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в ядрената енергетика и ядрената сигурност в УНСС (*приключваща на 3 септември) и публикуваните коментари на Портала за обществени консултации на Министерски съвет относно предложението Ви уверяваме, че не сме против	**Приема се**	Предложението е отразено в документацията.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		при внасянето на проекторешението в МС за корекция в названието на *Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в ядрената енергетика и ядрената сигурност в УНСС,* а именно - ***Институт** за **повишаване на научноизследователския капацитет в ядрената индустрия и ядрената сигурност в УНСС.*** Промяната би избегнала неправилното тълкуване на концепцията и направленията, в които институтът ще работи. Създаването на Института ще подпомогне повишаване на квалификацията на кадри за ядрената индустрия в България.		
15.	**Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика - БАН** **Проф. д-р Димитър Тонев** **Директор на ИЯИЯЕ-БАН** **Доц. д-р Николай Гутев** **Председател на Научния съвет на ИЯИЯЕ-БАН (чрез системата за електронен документооборот, вх. № 0901-193/04.09.2025 г.)**	С настоящото становище, ръководството и научната общност на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към Българската академия на науките (ИЯИЯЕ-БАН) изразяват своето категорично отрицателно отношение по предложението за създаване на „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ в структурата на Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Въпреки, че изложените в официалните документи мотиви (Становище на МС, Доклад от министъра на образованието. Проект на Постановление, Частична предварителна оценка на въздействието) отразяват правилно необходимостта от развитие на кадри в ядрения сектор, нашият всеобхватен анализ разкрива сериозни и непреодолими академични, стратегически и ресурсни несъответствия, които правят предложеното начинание не само неефективно, но и потенциално опасно за националния интерес и дългосрочното развитие на	**Не се приема**	Становището е постъпило извън срока за обществени консултации

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ядрения сектор в България. **1.** Фундаментално несъответствие с академичния профил на УНСС и липса на вътрешна експертиза Основният и най-съществен аргумент срещу предложението се корени в изцяло различния академичен профил на УНСС спрямо изискванията на ядрената енергетика. * УНСС е утвърден като водещ университет в областта на икономическите и социалните науки, със специализация в администрацията, управлението, правото, финансите и международните отношения. За разлика от това, ядрената енергетика е мултидисциплинарна област, която изисква дълбоки познания по ядрена физика, реакторна физика, ядрено инженерство, материалознание, термодинамика, радиационна защита и други точни и инженерни науки. В структурата на УНСС изцяло липсват факултети, катедри и специализиран хабилитиран състав, който да има експертиза в тези фундаментални дисциплини. * Зависимост от външни ресурси: Самата „Частична предварителна оценка на въздействието“ признава, че съществуващата магистърска програма по .Лдрена сигурност“ разчита на „висококвалифицирани преподаватели от над 10 университета и институции от България и чужбина“. Това е категорично доказателство, че УНСС не разполага със собствен вътрешен капацитет за преподаване дори в по-тясната област на ядрената сигурност. Създаването на цял научноизследователски институт на тази база би го превърнало в административна структура за координация на външни		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		експерти, а не в център за генериране на оригинално научно знание и развитие на собствена академична школа. Липсата на собствено академично ядро прави института виртуална куха структура без реален научен потенциал. **2.** Концептуална дивергенция: Разграничението между „Ядрена сигурност“ и „Ядрена безопасност“ Името на предложения институт - „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ - е съзнателно подвеждащо и цели размиване и смесване на ключови понятия, което е недопустимо във високотехнологична и критична област като ядрената енергетика. * Ядрена сигурност (Nuclear Security): Тази дисциплина се фокусира върху предотвратяването на злонамерени действия - кражба на ядрени материали, саботаж, тероризъм. Тя обхваща физическа защита, киберсигурност, регулации, международни договори и политики. Това е област, в която УНСС (с фокус върху икономика, право и международни отношения) би могъл да има някакви приноси. * Ядрена безопасност (Nuclear Safety): В битовия смисъл „сигурност“ и „безопасност“ са синоними. За разлика от „ядрената сигурност“, обаче, „ядрената безопасност“ е изцяло инженерно-техническа дисциплина. Тя е насочена към предотвратяване на инциденти и аварии чрез правилно проектиране, експлоатация и поддръжка на ядрени съоръжения, както и защита от радиация. За да се развива капацитет в „ядрена енергетика“, което е		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		претенцията на предлагания институт, е абсолютно задължително да има фундаменталнаекспертиза в ядрената безопасност, каквато УНСС обективно в никаква степен не притежава. * Риск от повърхностно образование: Предлагайки институт, който претендира да обхваща „ядрена енергетика“ без собствен капацитет в тази област, УНСС рискува да създаде кадри с административни и управленски познания, но без жизнено необходимото дълбоко разбиране на сложните физични и инженерни процеси, които са в основата на безопасната работа на ядрените съоръжения. **3.** Дублиране на съществуващ национален капацитет и неефективно разходване на ресурси С Решение на Министерския съвет от 15.06.2022 е приета Национална стратегия за развитие на човешките ресурси в ядрената сфера 2022-2032 г.. Целта на стратегията е да бъде изградена устойчива система за подготовка, усъвършенстване и развитие на специалистите, необходими за ефективната работа на ядрения сектор, и да се преодолее несъответствието между потребностите и наличието на кадри. *„Професионални направления „4.1 Физически науки“ и „5.4 Енергетика“, където са повечето ядрени специалности, съгласно Национална карта на висшето образование в Република България, приета с РМС №538/22.07.2021 год. “Националната карта на висшето образование”, попадат в група 2, която е за професионални направления и специалности от*		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		регулираните професии, които са с висока степен на реалгзация на завършилите и ниска степен на търсене на виеше образование от кандидат-студентите. “ *„Съгласно приетата Национална карта на висшето образование в Република България, броят на дипломираните български граждани в периода 2016 - 2020 г. в образователно- квалификационна степен (ОКС) „Бакалавър“ от професионално направление „5.4 Енергетика “, спрямо броят на приетите студенти - български граждани в същата ОКС в периода 2012 - 2016 г. е 55%. За ОКС „Професионален бакалавър“ в „5.4 Енергетика“ съотношението дипломирани (2016 - 2020 г.) към приети (2013 - 2017 г.) е 89%, за ОКС „Магистър“ дипломирани (2016 - 2020 г.) към приети (2011 - 2015 г.) е 89%. Относно професионално направление „4.1 Физически науки“, данните съотнесени за същите периоди са: за ОКС „Бакалавър - 49% и за ОКС „Магистър - 75%.“* *„Отделеният капацитет за професионалните направления от Националната агенция за оценка и акредитация се запълва на по-малко от 50%. Определеният капацитет значително надвишава реалното търсене и без проблем може да удовлетвори многократно по-голям интерес.“* Следователно, липсата на студенти в ядрените специалности, не е свързана с ограничения в броя или капацитета на съществуващите образователни и изследователски центрове. България разполага с ограничен, но утвърден експертен		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		потенциал в областта на ядрената енергетика, концентриран в специализирани институции. Създаването на паралелна структура в УНСС би довело до неефективно разпиляване на националния ресурс и допълнителна фрагментация. Доказани центрове на компетентност: *** Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН (ИЯИЯЕ-БАН):** Водещ национален научен център с десетилетен опит, изследователски реактор и световно признати учени в областта на ядрената физика и ядрените реактори и технологии и ядрената безопасност, с експертиза в обучението на кадри и акредитирани докторски програми. *** Софийски университет „Св. Климент Охридски“:** Физическият факултет с катедра „Атомна физика“ и магистърска програма „Ядрена техника и ядрена енергетика“ етрадиционният източник на висококвалифицирани инженер-физици за АЕЦ „Козлодуй“ и Агенцията за ядрено регулиране. *** Технически университет - София:** Подготвя инженери за ядрената енергетика, които са гръбнака на настоящия персонал и ръководство на АЕЦ Козлодуй и които осигуряват безопасната експлоатация, поддръжка и модернизация на централата. **Риск от фрагментация и конкуренция за ресурси:** Вместо да се инвестира в укрепването, модернизирането и разширяването на капацитета на тези доказани центрове, предложението е за създаване на нова административна структура. Това неминуемо води до		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		фрагментация на експертизата, конкуренция за оскъдното финансиране и човешки ресурс, и в крайна сметка - до разпиляване на съществуващия ограничен потенциал и намаляване на неговата конкурентоспособност. **4.** Потенциални рискове за националната сигурност и ядрената безопасност Най-сериозното последствие от създаването на подобен институт на неподходящо място без адекватна академична основа е потенциалната заплаха за националната сигурност и ядрената безопасност. * Риск от „камуфлаж“ на експертиза: Програмата рискува да произвежда „експерти“ с дипломи, но без дълбочината на знанията, необходими за адекватно разбиране и управление на ядрените рискове. Тази фалшива компетентност може да подведе държавните институции и регулаторните органи. * Неадекватни решения в критични ситуации: Историята на ядрената енергетика, особено трагедиите в Чернобил и Фукушима, ни учи, че най-тежките инциденти са резултат от вземане на решения от мениджъри без достатъчно задълбочено техническо разбиране. Кадри, обучени предимно в икономически и административни аспекти, рискуват да вземат погрешни решения като подценят техническите рискове и допуснат компромиси в ядрената безопасност. В критична ситуация, когато трябва да се вземат бързи и правилни решения за избягване на инциденти и аварии, те биха били неадекватни. * Потенциално компрометиране на регулаторния капацитет: Производството на управленски кадри без		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		необходимата фундаментална инженерно-техническа и ядрено- физична експертиза може да доведе до заемането от тях на ключови позиции в Агенцията за ядрено регулиране или други стратегически институции. Това е предпоставка за занижен контрол и решения, продиктувани от политически или икономически интереси, а не от стриктни научни и инженерни съображения за безопасност. **5.** Неустойчив модел на финансиране и липса на материално-техническа база Твърдението в оценката на въздействието, че „не са необходими допълнителни финансови средства“ от държавния бюджет и че институтът ще се самофинансира, е изключително оптимистично, несъстоятелно и рисковано. * Неустойчивост на проектното финансиране: **Научните изследвания във високотехнологична и капиталоемка област като ядрената енергетика изискват стабилно и дългосрочно базово финансиране за поддържане на квалифициран академичен състав и изследователска инфраструктура.** Пълната зависимост **от** проектно финансиране и консултантска дейност ще направи института нестабилен и ще го тласка към комерсиални, а не към дълбоки научни цели. * Липса на собствена инфраструктура: УНСС няма и не планира да изгражда необходимата експериментална и научна база. Практическото обучение и изследователската дейност ще зависят изцяло от партньорства с други институции, което ограничава		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		автономността и потенциала за научни изследвания. Заключение Предложението за създаване на „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ в УНСС е академично необосновано, стратегически неефективно и рисково за националната сигурност и енергийната независимост на България. То се базира на съзнателно размиване и смесване на ключови понятия, признава липсата на собствен експертен капацитет и игнорира съществуващите национални центрове на компетентност, които вече притежават необходимата история, кадри, научна репутация и инфраструктура. Вместо да се създава още една административна структура, която рискува да предлага повърхностно обучение и имитация на компетентност, единственото отговорно и държавническо решение е да се отхвърли това предложение. Насочването на ресурси и политическа подкрепа към утвърдените научни и инженерни центрове в България - като Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН, Физическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Техническия университет - София - е пътят към изграждане на истински, устойчив и световно признат капацитет в ядрената енергетика, който да гарантира както енергийната независимост, така и националната сигурност и безопасност на страната.		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
16.	**Министерски съвет (чрез системата за електронен документооборот, вх. № 0103-377/10.09.2025 г.)**	С настоящото становище, ръководството и научната общност на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към Българската академия на науките (ИЯИЯЕ-БАН) изразяват своето категорично отрицателно отношение по предложението за създаване на „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ в структурата на Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Въпреки, че изложените в официалните документи мотиви (Становище на МС, Доклад от министъра на образованието. Проект на Постановление, Частична предварителна оценка на въздействието) отразяват правилно необходимостта от развитие на кадри в ядрения сектор, нашият всеобхватен анализ разкрива сериозни и непреодолими академични, стратегически и ресурсни несъответствия, които правят предложеното начинание не само неефективно, но и потенциално опасно за националния интерес и дългосрочното развитие на ядрения сектор в България. **1.** Фундаментално несъответствие с академичния профил на УНСС и липса на вътрешна експертиза Основният и най-съществен аргумент срещу предложението се корени в изцяло различния академичен профил на УНСС спрямо изискванията на ядрената енергетика. * УНСС е утвърден като водещ университет в областта на икономическите и социалните науки, със специализация в администрацията, управлението, правото, финансите и	**Не се приема**	Становището е постъпило извън срока за обществени консултации.

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		международните отношения. За разлика от това, ядрената енергетика е мултидисциплинарна област, която изисква дълбоки познания по ядрена физика, реакторна физика, ядрено инженерство, материалознание, термодинамика, радиационна защита и други точни и инженерни науки. В структурата на УНСС изцяло липсват факултети, катедри и специализиран хабилитиран състав, който да има експертиза в тези фундаментални дисциплини. * Зависимост от външни ресурси: Самата „Частична предварителна оценка на въздействието“ признава, че съществуващата магистърска програма по .Лдрена сигурност“ разчита на „висококвалифицирани преподаватели от над 10 университета и институции от България и чужбина“. Това е категорично доказателство, че УНСС не разполага със собствен вътрешен капацитет за преподаване дори в по-тясната област на ядрената сигурност. Създаването на цял научноизследователски институт на тази база би го превърнало в административна структура за координация на външни експерти, а не в център за генериране на оригинално научно знание и развитие на собствена академична школа. Липсата на собствено академично ядро прави института виртуална куха структура без реален научен потенциал. **2.** Концептуална дивергенция: Разграничението между „Ядрена сигурност“ и „Ядрена безопасност“ Името на предложения институт - „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ - е съзнателно подвеждащо и цели размиване и смесване на		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		ключови понятия, което е недопустимо във високотехнологична и критична област като ядрената енергетика. * Ядрена сигурност (Nuclear Security): Тази дисциплина се фокусира върху предотвратяването на злонамерени действия - кражба на ядрени материали, саботаж, тероризъм. Тя обхваща физическа защита, киберсигурност, регулации, международни договори и политики. Това е област, в която УНСС (с фокус върху икономика, право и международни отношения) би могъл да има някакви приноси. * Ядрена безопасност (Nuclear Safety): В битовия смисъл „сигурност“ и „безопасност“ са синоними. За разлика от „ядрената сигурност“, обаче, „ядрената безопасност“ е изцяло инженерно-техническа дисциплина. Тя е насочена към предотвратяване на инциденти и аварии чрез правилно проектиране, експлоатация и поддръжка на ядрени съоръжения, както и защита от радиация. За да се развива капацитет в „ядрена енергетика“, което е претенцията на предлагания институт, е абсолютно задължително да има фундаменталнаекспертиза в ядрената безопасност, каквато УНСС обективно в никаква степен не притежава. * Риск от повърхностно образование: Предлагайки институт, който претендира да обхваща „ядрена енергетика“ без собствен капацитет в тази област, УНСС рискува да създаде кадри с административни и управленски познания, но без жизнено необходимото дълбоко разбиране на сложните физични и инженерни		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		процеси, които са в основата на безопасната работа на ядрените съоръжения. **3.** Дублиране на съществуващ национален капацитет и неефективно разходване на ресурси С Решение на Министерския съвет от 15.06.2022 е приета Национална стратегия за развитие на човешките ресурси в ядрената сфера 2022-2032 г.. Целта на стратегията е да бъде изградена устойчива система за подготовка, усъвършенстване и развитие на специалистите, необходими за ефективната работа на ядрения сектор, и да се преодолее несъответствието между потребностите и наличието на кадри. „Професионални направления „4.1 Физически науки“ и „5.4 Енергетика“, където са повечето ядрени специалности, съгласно Национална карта на висшето образование в Република България, приета с РМС №538/22.07.2021 год. “Националната карта на висшето образование”, попадат в група 2, която е за професионални направления и специалности от регулираните професии, които са с висока степен на реалггзация на завършилите и ниска степен на търсене на виеше образование от кандидат-студентите. “ „Съгласно приетата Национална карта на висшето образование в Република България, броят на дипломираните български граждани в периода 2016 - 2020 г. в образователно- квалификационна степен (ОКС) „Бакалавър“ от професионално направление „5.4 Енергетика “, спрямо броят на приетите студенти - български граждани в същата ОКС в периода 2012 - 2016		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		г. е 55%. За ОКС „Професионален бакалавър“ в „5.4 Енергетика“ съотношението дипломирани (2016 - 2020 г.) към приети (2013 - 2017 г.) е 89%, за ОКС „Магистър“ дипломирани (2016 - 2020 г.) към приети (2011 - 2015 г.) е 89%. Относно професионално направление „4.1 Физически науки“, данните съотнесени за същите периоди са: за ОКС „Бакалавър - 49% и за ОКС „Магистър - 75%.“ „Отделеният капацитет за професионалните направления от Националната агенция за оценка и акредитация се запълва на по-малко от 50%. Определеният капацитет значително надвишава реалното търсене и без проблем може да удовлетвори многократно по-голям интерес.“ Следователно, липсата на студенти в ядрените специалности, не е свързана с ограничения в броя или капацитета на съществуващите образователни и изследователски центрове. България разполага с ограничен, но утвърден експертен потенциал в областта на ядрената енергетика, концентриран в специализирани институции. Създаването на паралелна структура в УНСС би довело до неефективно разпиляване на националния ресурс и допълнителна фрагментация. Доказани центрове на компетентност: * **Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН (ИЯИЯЕ-БАН)**: Водещ национален научен център с десетилетен опит, изследователски реактор и световно признати учени в областта на ядрената физика и ядрените реактори и технологии и ядрената безопасност,		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		с експертиза в обучението на кадри и акредитирани докторски програми. * **Софийски университет „Св. Климент Охридски“**: Физическият факултет с катедра „Атомна физика“ и магистърска програма „Ядрена техника и ядрена енергетика“ е традиционният източник на висококвалифицирани инженер-физици за АЕЦ „Козлодуй“ и Агенцията за ядрено регулиране. * **Технически университет - София**: Подготвя инженери за ядрената енергетика, които са гръбнака на настоящия персонал и ръководство на АЕЦ Козлодуй и които осигуряват безопасната експлоатация, поддръжка и модернизация на централата. Риск от фрагментация и конкуренция за ресурси: Вместо да се инвестира в укрепването, модернизирането и разширяването на капацитета на тези доказани центрове, предложението е за създаване на нова административна структура. Това неминуемо води до фрагментация на експертизата, конкуренция за оскъдното финансиране и човешки ресурс, и в крайна сметка - до разпиляване на съществуващия ограничен потенциал и намаляване на неговата конкурентоспособност. **4.** Потенциални рискове за националната сигурност и ядрената безопасност Най-сериозното последствие от създаването на подобен институт на неподходящо място без адекватна академична основа е потенциалната заплаха за националната сигурност и ядрената безопасност. * Риск от „камуфлаж“ на експертиза: Програмата рискува		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		да произвежда „експерти“ с дипломи, но без дълбочината на знанията, необходими за адекватно разбиране и управление на ядрените рискове. Тази фалшива компетентност може да подведе държавните институции и регулаторните органи. * Неадекватни решения в критични ситуации: Историята на ядрената енергетика, особено трагедиите в Чернобил и Фукушима, ни учи, че най-тежките инциденти са резултат от вземане на решения от мениджъри без достатъчно задълбочено техническо разбиране. Кадри, обучени предимно в икономически и административни аспекти, рискуват да вземат погрешни решения като подценят техническите рискове и допуснат компромиси в ядрената безопасност. В критична ситуация, когато трябва да се вземат бързи и правилни решения за избягване на инциденти и аварии, те биха били неадекватни. * Потенциално компрометиране на регулаторния капацитет: Производството на управленски кадри без необходимата фундаментална инженерно-техническа и ядрено- физична експертиза може да доведе до заемането от тях на ключови позиции в Агенцията за ядрено регулиране или други стратегически институции. Това е предпоставка за занижен контрол и решения, продиктувани от политически или икономически интереси, а не от стриктни научни и инженерни съображения за безопасност. **5.** Неустойчив модел на финансиране и липса на материално-техническа база Твърдението в оценката на въздействието, че „не са		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		необходими допълнителни финансови средства“ от държавния бюджет и че институтът ще се самофинансира, е изключително оптимистично, несъстоятелно и рисковано. * Неустойчивост на проектното финансиране: **Научните изследвания във високотехнологична и капиталоемка област като ядрената енергетика изискват стабилно и дългосрочно базово финансиране за поддържане на квалифициран академичен състав и изследователска инфраструктура.** Пълната зависимост от проектно финансиране и консултантска дейност ще направи института нестабилен и ще го тласка към комерсиални, а не към дълбоки научни цели. * Липса на собствена инфраструктура: УНСС няма и не планира да изгражда необходимата експериментална и научна база. Практическото обучение и изследователската дейност ще зависят изцяло от партньорства с други институции, което ограничава автономността и потенциала за научни изследвания. Заключение Предложението за създаване на „Институт за повишаване на научноизследователския капацитет в областта на ядрената енергетика и ядрената сигурност“ в УНСС е академично необосновано, стратегически неефективно и рисково за националната сигурност и енергийната независимост на България. То се базира на съзнателно размиване и смесване на ключови понятия, признава липсата на собствен експертен капацитет и игнорира съществуващите национални центрове на компетентност,		

С П Р А В К А

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ИНСТИТУТ ЗА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ИКОНОМИКАТА И ИНСТИТУТ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ЯДРЕНАТА ИНДУСТРИЯ И ЯДРЕНАТА СИГУРНОСТ В СТРУКТУРАТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, ГР. СОФИЯ

№	Организация/потребител (вкл. начина на получаване на предложението)	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
		които вече притежават необходимата история, кадри, научна репутация и инфраструктура. Вместо да се създава още една административна структура, която рискува да предлага повърхностно обучение и имитация на компетентност, единственото отговорно и държавническо решение е да се отхвърли това предложение. Насочването на ресурси и политическа подкрепа към утвърдените научни и инженерни центрове в България - като Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика към БАН, Физическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Техническия университет - София - е пътят към изграждане на истински, устойчив и световно признат капацитет в ядрената енергетика, който да гарантира както енергийната независимост, така и националната сигурност и безопасност на страната.		